Ny rørgate til Hammeren kraftverk

Informasjonsmøte 18. mars 2014

Per Storm-Mathisen
Informasjonssjef
E-CO Energi

Lucia-dagen 13. desember i 1892

- 13. desember i 1892 skjer noe som kommer til å forandre fremtiden for Norges hovedstad.

- Christiania Elektrisitetsverk tenner byens første elektriske gatelys.

1500 Kr., begge i «Manchester». Endel af Tjenerne havde ikke fit Tøi assureret.

Det elektriske Lys.

Elektricitetsverket tages i Brug imorgen. Lygterne paa Karl Johans Gade tændes Kl. 4½ imorgen Em.

Juleglæder. Med Thingvallaskibet "Norge" ankom hertil igaar Formiddag Deltagerne i Linjens nærmeste Jule-

Dampstasjon

- Dampdrevet likestrømsanlegg dimensjonert for 20 000 lamper.
- Dampstasjonen ble bygd i Pipervika (i dag Rozenkrantsgate).
- Byggearbeider påbegynt des. 1891, ferdig nov. 1892.
- Det første nettet var kabelbasert mellom Akershus, Studenterlunden, Stortorget og Jernbanetorget, samt en kabel til Vestbanen og til Nytorget (Youngstorget).

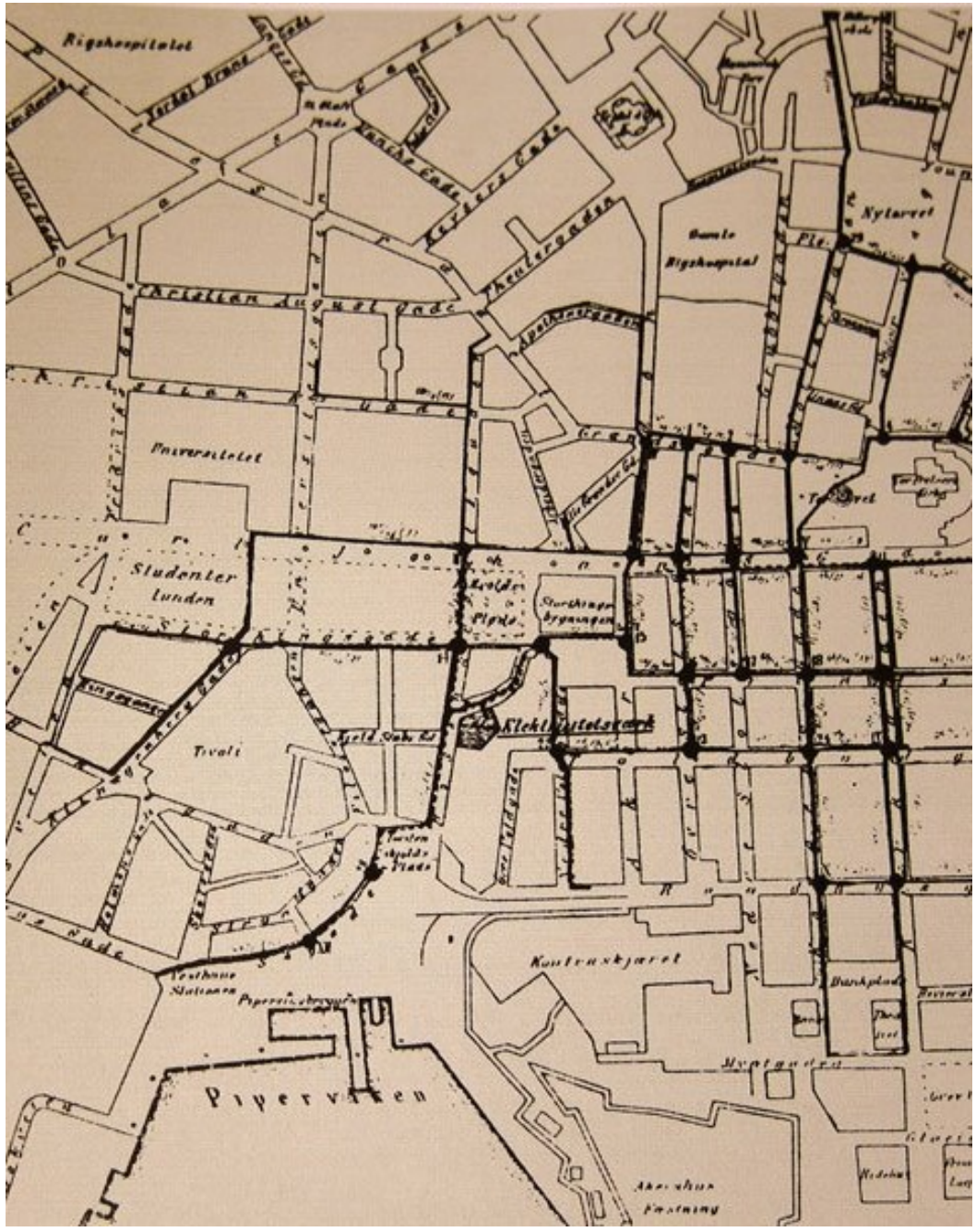

Kjempesuksess

- 32 abonnenter oppunder jul 1892.
- Man regnet med 6000 normallamper ila. 1893. Resultatet da året var omme: 250 abonnenter, 9930 normallamper og 21 elektromotorer.
- 300 MWh ble levert i 1893. Belysning dominerte.
- Steen & Strøm beste kunde i 1893 med 65 glødelamper og 30 buelamper. Christiania Glasmagasin også storkunde med 130 glødelamper.
- Kun to private abonnenter:
  - Bokhandler Jørgen W Cappelen i Kirkegaten 15 med 11 glødelamper og et forbruk på 99 kWh
  - Pølsemaker Chr. Riecker i Grensen 9 med 22 glødelamper og et årsforbruk på 119 kWh.

Klar for vannkraft

- De første årene var det kun i indre by det kunne tilbys elektrisitet. Den fornemme Homannsbyen var for eksempel utenfor området.
- Dessuten hadde den elektriske sporvogn dukket opp. Tidligere var sporvognen drevet med hest.
- Det ble derfor sett på nye måter å skaffe byen strøm på.
- Vannkraft var tatt i bruk med suksess flere steder i verden.
- Det ble derfor foreslått å først utnytte vannfallet fra Skjersjøen til Maridalsvannet i en kraftstasjon på Hammeren i Maridalen.

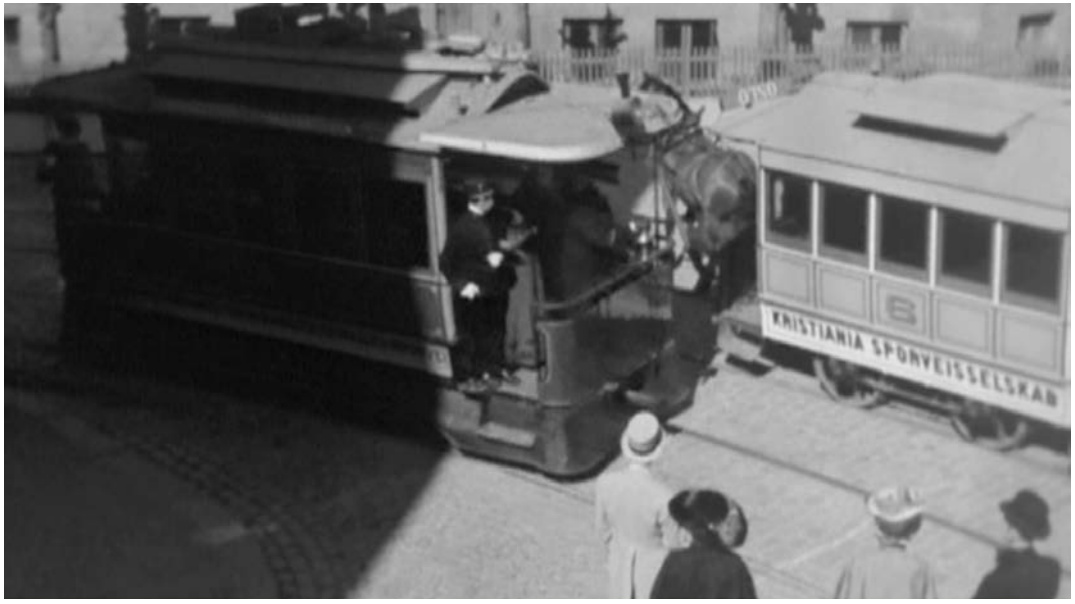

Hammeren kraftverk

- Hammeren-anlegget mellomstadium mellom damp og de virkelig store vannkraftanlegg.
- Utnytter fallet på 108 meter fra Skjersjøen til kraftverket ved Maridalsvannet 2,4 km nedenfor.
- Forslaget ble lansert i mars 1898, rettigheter ble kjøpt av eieren (statsminister Løvenskiold) og penger ble bevilget i juni samme år.
- Byggingen skjedde raskt, fordi sporvognen trengte strøm så fort som mulig. Byggingen startet på tampen av 1898 og sto ferdig i juni 1900.
- Anlegget ble raskt en stor suksess. I 1901 produserte dampkraftverket 605 000 kWh, mens Hammeren produserte 4 177 000 kWh.

Et kulturminne og et kraftverk

- Rørgata ble bygd med tykke stålrør av skipskvalitet innkjøpt fra Skottland. Rørene ble klinket sammen for hånd her på stedet.

- Prosjektet var nybrottsarbeid. Det meste av arbeidet måtte utføres med muskelkraft.

- Det ble sagt at kraftverket skulle dekke hovedstadens elektrisitetsbehov ”i all tid”. Anlegget dekker i dag normalbehovet for 800 husstander.

- I dag Norges eldste kraftverk i drift

Fra Christiania Elektrisitetsverk til E-CO Energi

- I 1921 blir Elektrisitetsverket og gassverket slått sammen til en bedrift; Kristiania Gas- og Elektrisitetsverker

- I 1930 skiftet selskapet navn til Oslo Lysverker.

- 1916-1924 Utbygging i Solbergfoss i Askim
- 1945-1969 Utbygging i Hallingdal
- 1969-1989 Utbygging i Aurland

- 1991 Oslo Energi

- 1996 selskapet splittes i monopolvirksomhet (Viken) og konkurranse (Oslo Energi)

- I 2001 E-CO Energi

- Oslo Lysverker beholdt som datterselskap av juridiske årsaker

OSLO LYSVERKER

Oslo Energi

E-CO

Norges nest største kraftprodusent

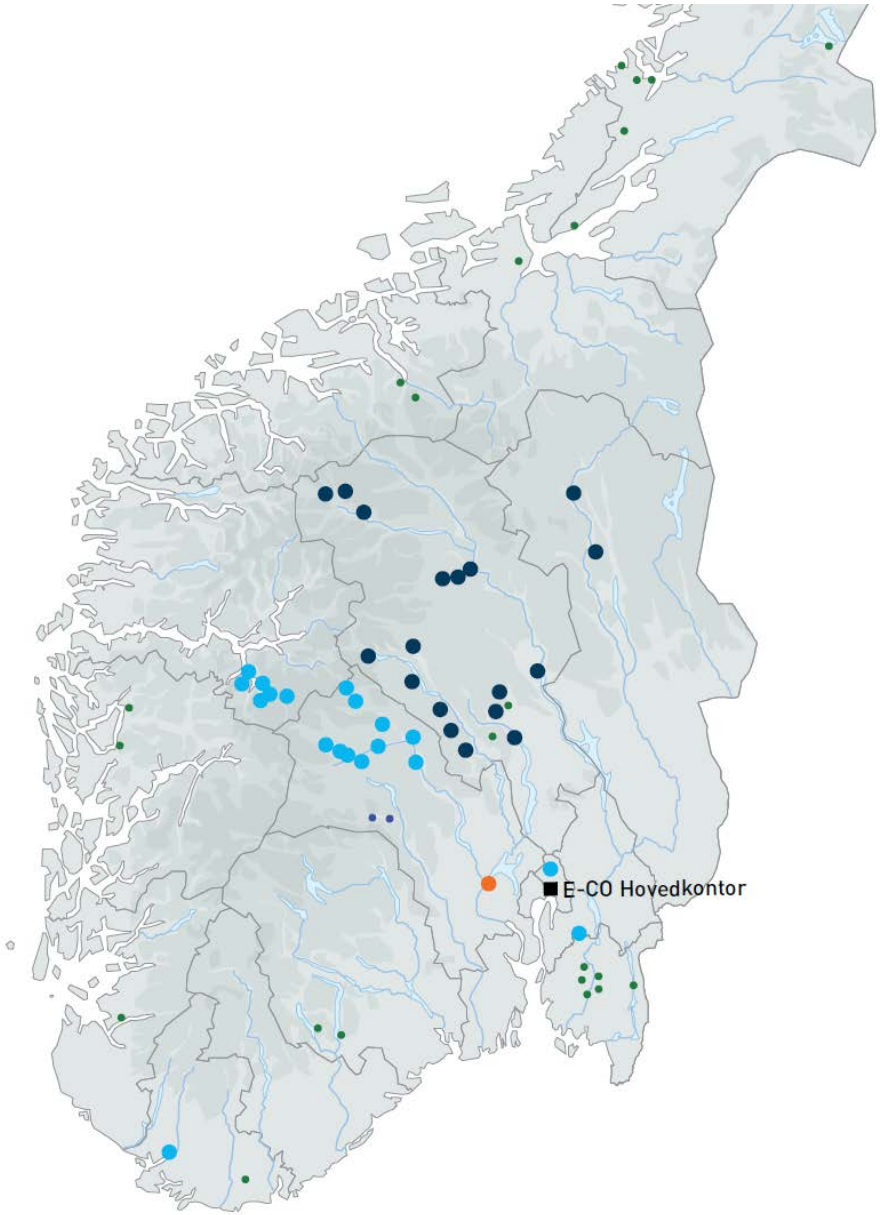

2013

- Årsproduksjon: 10,0 TWh
- Eiendeler: 16 000 MNOK
- Omsetning: 3 228 MNOK
- Årsresultat: 876 MNOK

E-CO eies 100% av Oslo kommune.
Selskapet drifter og eier, helt eller delvis mer enn 60 kraftverk i Sør-Norge, i hovedsak lokalisert i indre Sogn, Hallingdal, Oppland og indre Østfold

- **E-CO Energi**
  E-CO Energi eier 100% i Oslo Lysverker.
- **Oppland Energi, Opplandskraft, Vinstra kraftselskap**
  Eidsiva Vannkraft drifter og vedlikeholder anleggene til Oppland Energi (E-CO 61,4%), Vinstra Kraftselskap (E-CO 66,7%) og Opplandskraft (E-CO 40%).
- **Embretsfosskraftverkene DA**
  E-CO eier 50%
- **Uvdal I og II**
  E-CO eier 10%
- **Norsk Grønnkraft**
  E-CO eier 25%

Ny rørgate til Hammeren kraftverk

Ny rørgate til Hammeren kraftverk

- Rørgata er nå 115 år gammel.
- Den har tålt tidens tann meget godt
- Det er fare for sprekker og det er på høy tide å skifte den ut

- De to rørene er planlagt utskiftet med ett litt større rør med tanke på å frakte samme vannmengde som tidligere ned til kraftstasjonen.
- Det blir en moderne rørgate som tilfredsstiller dagens sikkerhetskrav til rørgater.
- Historiske bygninger blir bevart og den nye rørgaten vil ikke bli mer synlig i terrenget enn dagens rørgate.

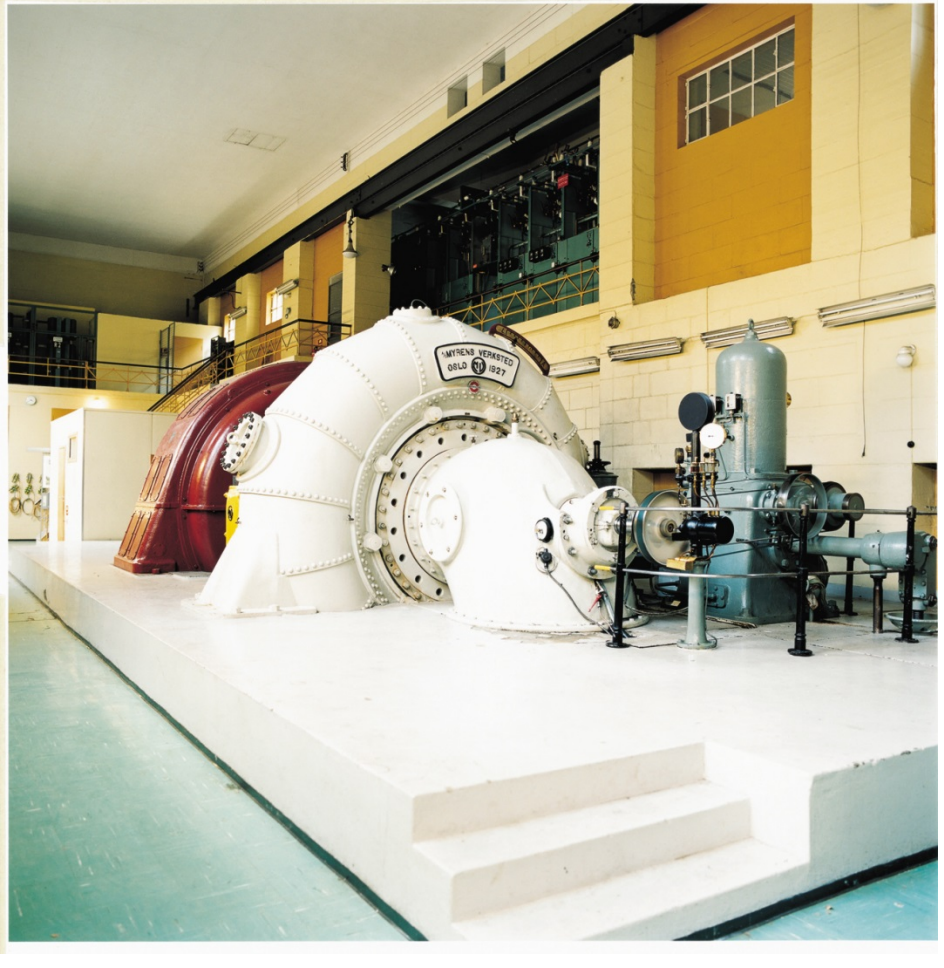

Ny rørgate til Hammeren kraftverk

- Prosjektet startet i slutten av februar og skal være ferdig 1. desember 2014.
- Den gamle rørgaten må graves opp og fjernes.
- Dernest må man forberede traséen for et nytt rør, som skal ligge litt dypere.
- Utpå våren/sommeren vil nye rør ankomme og legges. Totalt er det 2,4 km med rør som skal legges.
- Det vil bli betydelig trafikk til og fra anlegget (Maridalsveien), langs hele anleggsplassen fra Kraftstasjonen og til Skjersjødammen (Nordmarksveien) og i terrenget langs rørgaten.
- Vi henstiller gående og syklende til å bruke veien på andre siden av elva

- Prosjektet må ta hensyn til Maridalen Landskapsvernområde og det faktum at alt vann i Skjersjøen renner til Oslos drikkevannskilde, Maridalsvannet.
- Oslo Lysverker har fått alle nødvendige tillatelser og avklaringer til å gjennomføre prosjektet:
  - Dokumentasjon av kulturminner (NVE), arbeidstillatelse (Arbeidstilsynet), godkjenning etter markaloven (PBE), igangsettingstillatelse (PBE), rammetillatelse (PBE), tekniske planer (NVE), Løvenskiold, Byantikvaren, Vann- og avløpsetaten, Landbruksetaten.

ECO